Hetedik évfolyam. 177-ik szám. Kolozsvártt, 1877. vasárnap augustus 5.

A „KELET“ előfizetési díja:
Egész évre . . . . . 16 frt.
Félévre . . . . . 8 „
Negyedévre . . . . . 4 „
Egy hóra helyben . . . . . 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik a „Kelet“ mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetési díjak
Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknél külön kedvezményt is nyujt a kiadóhivatal
Hirdstéseket fölvesznek:
Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapesten. Haasenstein és Vogler hirdetés közv. irodája. Weisz Mór hirdetések felvételi irod. Bécsben Wollzeile 18. és Budapest zervitatér 5. sz.
Nyiltéri czikkek
garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:
Főtér 4-ik szám hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ÉRTÉKESB CZIKKEK DIJAZTATNAK.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Kolozsvár, 1877. aug. 4.

(B—n.) Kisebb vagy nagyobb mértékben mindenkiben meg van azon hajlam, mely szerint szeret mások felett uralkodni s miután minden egyes állam ily hibával saturált tagokból alakult, igen természetes, hogy azok egyéni hatalmuk terjesztésére s egymás függetlenségének korlátozására törekesznek. Szóval, azt mindenki láthatja a történelemből, s tapasztalhatja a jelenben, hogy a mások feletti uralkodásra való törekvés az emberek eredeti bűnei közé sorozható.

Ez idézte elő az országok és nemzetek közti háboruk legnagyobb részét s ez főleg alapja a jelenleg folyamatban lévő orosz-török háborúnak is, melyben az oroszok a farkas szerepét játszák szemben a törökökkel.

Ily esetekben aztán rendszerint az szokott történni, hogy az uralomra törekvő hatalmas állam ellen szövetkeznek a kevésbbé hatalmasok s ennek következtében már igen gyakran az erőszakoskodó hatalom huzta a rövidebbet.

Ezt meggondolhatta volna s még talán most sem volna késő, ha megfontolná Oroszország is, mert bármily hatalmasnak érezze is magát, alig hisszük, hogy Európa közvéleményével szemben ne ő fogná a rövidebbet huzni, habár az alkotmányos szabadság megszilárdulása temérdek vérébe és pénzébe fog is kerülni az egyes államoknak.

Azt hisszük, hogy Oroszország csalódik, ha azt hiszi, hogy képes lesz a felizgatott népek segitségével, az absolutismust újból meghonositani Európában, mert Európa miveltebb népei ma már nem fogják nyakukat az orosz absolutismus nyaktilója alá tenni, hanem egyesitett erővel fognak küzdeni függetlenségök s a szabadság érdekében.

Ha azt megfontolnák az orosz államférfiak, hogy a most még hatalmas orosz absolutismust csak is a véletlen tartja fenn addig, mig az általános európai müveltség Oroszországban is útat törve magának, megtöri a zsarnokság hatalmát.

Ha azonban azt bevárják az intézők vagy az történhetne meg, hogy az orosz nép olyan nemű intézményeket akarna meghonositani, melyeket népe müveltségi fokozata nem birna meg, vagy pedig apróbb darabokra oszlana fel a czár birodaloma, mig korlátolt alkotmányos formák közt még sokáig fennmaradhatna az orosz birodalom, mert a kor kivánalmainak megfelelő úton emelkedve az anyagi erőnél biztosabb szellemi képességre alapithatná jövendőjét.

Azonban ám kövessék az orosz vezérférfiak belátásuk szerint akár egyik, akár a másik útat, de ne avatkozzanak azon államok ügyeinek rendezésébe, melyek már élvezik az alkotmányos élet javadalmait, mert ez által nem egy jól rendezett absolutismus részére hajtják vizet, hanem egy általános európai anarchiát idéznek elő, miután a már megszokott alkotmányos életet önként nem dobnák oda az illetők s ennélfogva egy hosszason tartó rázkodás állna be, mely a nemzeteket egyik tulságból a másikba dobná.

Tudjuk, vagy legalább birunk némi fogalommal arról, hogy a jelenleg hatalom polczán ülő orosz államférfiak az absolutismushoz ragaszkodnak, de feltesszük róluk is, hogy azért, hogy a hatalmat ideig-óráig még kezükben tarthassák, nem fogják hazájuk és nemzetük egességes alapon való fejlődését háráltatni.

De még ha mindez nem is igy volna, még akkor sem volna önérdeküknek sem megfelelő az absolutismus érdekében lándzsát törniök, mert az legfennebb ideig-óráig biztosithatná számukra a kormányzatot, mig azután örökre megsemmisülnének a jelenleg vezérszerepet játszó orosz notabilitások.

Rövidbe foglalva, előnyösebbnek tartanók magára Oroszországra, sőt magukra a szóvivőkre nézve is, ha transigálva a körülményekkel az európai civilisatió útján haladnának, a helyett, hogy az absolutismus korszakát igyekeznek rehabilitálni.

— **A központi activák** és a helyettesitési alap értékesitése fölött, melyből a mozgositás költségei fedezendők lesznek, mint a „N. f. Pr.“ irja, teljes folyamatban vannak a tárgyalások. A közp. activákból csak a vásári forgalommal biró értékek, tehát csaknem kizárólag vasuti titrek vonatnak be a müveletek körébe. Ez óráig még határozat nem történt, s igen valószinűnek tekinthetni, hogy a Rotschild-féle hitelintézeti csoport a lombardot közvetiteni fogja s a titreket a nemzeti banknál elzálogositja. A bécsi nemzeti bank ülésén ez eshetőség már szóba jött. Még nincs elhatározva, hogy mekkora összeget fog a nemzeti bank, s mekkorát maga a consortium összehozni. Bizonyos az, hogy a titrek elzálogositása elég lesz az előirányzott 25 milliót fedezni, s igy további rendszabályok nem lesznek szükségesek. A harcztérről ma érkezett hirek, melyek az oroszok nagy veszteségét jelentik, mint a nevezett lap jól értesült helyről hallja, az egész operatiót kérdésessé tették, mivel azt hiszik, hogy a mozgositás ily körülmények közt egyelőre abban maradhat.

Hasonló értelemben nyilatkozik a „D. Ztg.“ A törökök győzelmei — ugymond e lap — nagy mozgalmat idéztek elő a külügyi hivatalban, a mi természetesen nem maradhat hatás nélkül a minisztertanács által hozott határozatok keresztülvitelére sem. A Törökországra kedvezőtlen béke eshetősége most háttérbe szorultnak látszik, s azért Ausztriának a kezdetben szemügyre vett okból nem szükséges actióhoz nyulni.

Az actiót csak két esetben lehetne közvetlen bekövetkezőnek tekinteni. Ha Szerbia beavatkoznék a háboruba, vagy ha a török csapatoktól kiüritett Bosznia és Herczegovina szláv lakossága tömegesen fölközadna. E két eset egyszerre is bekövetkezhetik; ekkor azonban a katonai actió részünkről haladéktalanul megkezdődnék.

A háboru.

A harcztéren a törökökre nézve igen kedvezően fejlődnek az események, London, Bukarest és Konstantinápoly felől megerősitik, hogy az oroszok Plevnánál ujra roppant vereséget szenvedtek. Ozman pasa tehát alig egy hét folyama alatt akkora pusztitásokat vitt végbe többször egymásután a muszkákban, hogy mint pétervári levelezők is kénytelenek bevallani, a hadjáratok történelmének csak legritkább esetei közé tartoznak.

A plevnai fényes török győzelmek megnyitják Osman pasának az utat Tirnovába s igy lehetővé teszik az egyesülést Mehemed Ali fővezér ugyanezen pontra kelet felől nyomuló hadosztályaival. Krüdener és Schilder-Schuldner tábornokok hadtestei olv érzékeny csapásokat szenvedtek Plevnánál Ozman pasa török katonáitól, hogy csak foszlányaikat lehetett nagy sietséggel megmenteni és Bjela felé vissza concentrálni. Jelentik is, hogy a csár és az orosz vezérkar „melancholiába“ estek az orosz hadak ezen gyorsitott menetü visszavonulása fölött.

De azon mérvben, a mint az oroszok Bjela körül conczentráltatnak, s a mint Ozman és Mehemed Ali mind tovább folytatják concentricus mozdulataikat, közelg a nagyobb szabásu csata pillanata, egyfelől Mehemed Ali és Ozman pasa egyesült hadserege, másfelől pedig Miklós nagyherczeg Bjelában concentrált hadosztályai között. A közelgő nagy csatában mintegy 150—180,000 katona fog összeütközni.

A Balkánon átkelt Gurko tábornok sorsa is felette aggasztó. Visszavonulási utja el van vágva.

Egy szóval e pillanatban kitünően áll a törökök ügye a harcztéren. Ha nem követnek el hibát a vezényletben, vagy árulás nem történik, az eddigi győzelmek által ébresztett lelkesedés a török seregben, másfelől a muszka sereg demoralizatiója meg fogják tenni hatásukat.

E pillanatban a legjobban állanak az esélyek a harcztéren a törökökre nézve. Igaz, hogy az oroszok egyre kapják az erősitéseket Oláhországon keresztül ugy, hogy a csapatszállitások miatt ujra megakadt a vasutakon a másféle forgalom. De ez nem sokat változtat a dolgon. A török csapatok is kapnak erősitéseket.

Mennyire alaptalan volt tehát azok félelme, kik félrehuzták a harangot az oroszok balkáni átkelése miatt! Mióta kelt át Gurkó, csapataival a Balkánon? És mi történt az óta? Gurkó kelepczébe került. Drinápoly veszélyeztetéséről szó sincs.

Az ázsiai harcztér.

A „D. Telegraf.“ következő táviratokat közli:

Batum, vasárnap éjjel. Johanguir Kucsebavónál mai nap a a tüzérségnek egy kis ütközete volt.

Erzerum. Nagy csapat katonaságot küldtek Szuchum-Kálébe, a jereki fölkelők segitségére. Fazli pasa rövid idő alatt megkezdi a háboruzást Kutais és Tiflis ellen. Szervezett serege 50.000 főből áll.

Karszból az erőd parancsnoka 29-én Konstantinápolyba a következő táviratot küldte: Kilenczezer orosz nyolcz ágyuval Aaldirvan felől jöve, elfoglalta a yahiai magaslatokat s megtámadta Hussein pasát, ki Vezir mellett, Karsztól három órai távolságban táborozott. Hussein csapata 6 zászlóajból állott, csekély lovassággal. A törökök csakhamar visszaszorultak Yahiai, de oroszok visszaüzettek táboraikba. Veszteségük 60 halott s mintegy kétannyi sebesült.

Orosz-német barátság.

Az orosz-német barátságra vonatkozólag az „Agence Russe“ a következőket irja Moszkvából 28-áról: Itt mindenki örömmel fogadja azon tervet, hogy a német császárhoz felirat küldessék, melyben a lakosság hálás érzelmei legyenek tolmácsolva azon komoly, lovagias modor irányában, melyet a német császár a keleti kérdésben tanusit. A gyárosok Vilmos császárnak fényes albumot szándékoznak küldeni Moszkvára vonatkozó térképekkel. A nők gazdag szőnyeget himeznek, melyet Bismarck herczegnek szántak. A Moszkvai lakosok minden nap kitüntetik rokonszenvüket a németek iránt.

A plevnai diadal.

Konstantinápoly, aug. 1. Miután az oroszok hétfőn Plevnától délre teljes vereséget szenvedtek, kedden reggel ujra fölvették a harczot s kevés tüzérségi csata után sok ezer halott és sebesült visszahagyásával visszavonulni kényszerültek. Egy lőszerkocsi, sok fegyver, és ló jutott csapataink kezébe. — Reuf pasa Eski-Zágránál az oroszok két támadását diadalmasan visszaverte s érzékeny veszteségeket okozott nekik.

Konstantinápoly, jul. 31. este 9 óra 45 percz: Ozman pasa egy tegnapi keletü távirata jelenti Plevnából: Az oroszok Plevnánál a török tábort három felől megtámadták, a küzdelem késő éjjelig tartott s ma folytatását várták. Orosz foglyok állitása szerint az oroszoknak 60,000 tőnyi gyalogságuk, három lovas ezredök s mintegy 50 ágyujok volt.

Pétervár, jul. 31. délben. Tirnovóból 31-ről hivatalosan jelentik: Tegnap báró Krüdener tábornok ismét megtámadta Plevnát, de anélkül, hogy eredményt ért volna el. Közelebbi részletek még ismeretlenek.

Konstantinápoly, aug. 1. délelőtt. Ozman pasa egy tegnapi keletü távirata jelenti, hogy a török hadsereg jelentékeny diadalt aratott. Az oroszok teljesen megverettek, szétszórattak s nagy veszteségeket szenvedtek.

Aug. 1. déli egy óra: Ozman pasa egy tegnapi keletü plevnai sürgönye részleteket közöl az oroszok vereségéről, kik hat — egyenkint 10 ezer emberből álló — hadosztálylyal rendelkeztek, melyek közül három a tartalékot képezte. A harcz hétfőn kezdődött s tegnap (kedden) reggel nagy hevességgel ujra megujittatott. Az oroszok tüzérségüktől támogatva, ismételve megujitották a rohamot a megerősitett török hadállások ellen; de [illegible] halott s kétszer annyi sebesült hátrahagyásával táborukba kellett visszavonulniok; mig a törökök csak 100 halottat és 300 sebesültet vesztettek.

Aug. 1. délután. Ozman pasa serege, mely tegnap Plevnánál diadalmaskodott, 70,000 főből állt; oz oroszok 60.000 gyalogon kivül még három lovas ezreddel rendelkeztek. Azt állitják, hogy a törökök Eski-Zágrát ismét megszállották.

Konstantinápoly, aug. 1. A szultán táviratot intézett Osman pasához, melyben neki és hadseregének szerencsét kiván a plevnai győzelemhez. — Egy hivatalos távirat erősiti, hogy

---

A „KELET“ TÁRCZÁJA.

Gróf Mikó Imre levelezéseiből.

Gr. Mikó Imre Csengeri Antalhoz.

Tekintetes úr, különösen tisztelt hazámfia!

Azon elismerés és benső rokonszenvnél fogva, melylyel én ön nagybecsü tudományos vállalata „a Budapesti szemle“ iránt első évfolyamának bevégződése óta viseltetem, elhatároztam magamat arra, hogy az általi érdekeltségemet tettleges részvétem által bebizonyitsom.

A mult években közéletünket érdeklő néhány tárgyról gondolatimat oly szándékkal tevém papirosra, hogy önálló röpirat alakjában az olvasó közönség elé terjesztem. Ezek uj állapotaink első benyomásai alatt levén irva: igen természetes, hogy kiadhatásuk csak uj, higgadtabb átdolgozással eszközöltethetett volna. Folytonos elfoglaltságom erre időt nem engedett — s igy heverének azok több éveken át. Most eredeti szándékomnak, de egyszersmind érintett dolgozataimnak is némi módositásával — feltéve azt, hogy ha ön füzeteinek kiszabott körével és irányával megférhetők, ön becses folyóiratát választottam eszmeim közlönyévé, igérvén, hogy czikkeimet rendre fel fogom küldeni, s felhatalmazván önt, hogy azokban mind az ottani sajtóviszonyok által szükségesitett módositásokat tehesse. mind pedig a tán oda nem illő czikkeket tartózkodás nélkül hozzám visszautasitni méltóztassék.

Én — ha értesülni fogok, hogy a most küldöttek ugyanazon egy irányu és modoru czikkeim a folyóiratokban helyt foglalhatnak — azon leszek, hogy azoknak átdolgozását és felküldését időnként eszközöljem, ha csak mostanság folytonos gyöngélkedésem abban gátolni nem fog.

Ide zárom egyuttal Gyulainak egy, e tárgyban egybefüggő kérdésben irt levelét, melynek tartalmát ő velem közölte s melyben hogy ön — leginkább vállalata érdekeire tekintőleg — határozzon, szives bizalommal kérem.

Ha sejtelmem nem csal, a testvérhoni lapoknak egyesületünk részére megküldését önnek kell köszönnünk. Én legalább igy vagyok meggyőződve, s azt igen-igen szivesen meg is köszönöm.

Megkülönböztetett tisztelettel vagyok a tekintetes ur,

Kolozsvártt, január 27-ikén 1860.

alázatos szolgája,
gr. M. I.

Csengeri Antal gr. Mikó Imréhez.

Nagyméltóságu Gróf kegyelmes uram!

Excellentiád nagybecsü levelét épen azon időben vettem, midőn tömérdek rendes dolgaimon tul, még a hitelintézet ügyében is kellett ülésznem; ez az oka, hogy néhány napig késtem hálás köszönetem kifejezésével azon különös figyelemért, melyet Nagyméltóságod az általam szerkesztett „Budapesti Szemle“ iránt tanusitani méltóztatott, midőn e folyóiratot választá némely elmondandó eszméi közlönyéül. A legnagyobb készséggel ajánlom fel excellentiádnak e részben a Budapesti Szemle hasábjait; s annál inkább óhajtva várom az irányczikkek folytatását, minél nagyobb élvezetül szolgált a már beküldött első czikkely olvasása.

Gyulai kérdést tőn: nem lehetne e czikkekből külön lenyomatot is eszközölni. Azt hiszem, lehetne, ha gyorsan jöne egymásután a czikkfolytatása, ugy hogy a szedésnek nem kellene hónapokig állani. S ez uton olcsó röpirat alakjában, oda is eljutnának az ezen czikkben foglalt üdvös és korszerü irányeszmék, a hol a drágább s nem ugynevezett népies irányban szerkesztett Budapesti Szemlét nem olvassák. Az ily külön lenyomat viszont azon vállalatra is figyelmessé tenné a nagy közönséget, a melyben eredetileg a czikkek megjelentek. Ha tehát excellentiádnak ily külön lenyomatok eszközlése czéljában volna: méltóztassék ezen szándékáról, valamint a nyomandó példányok számáról, Gyulai által, ha lehet minél előbb értesiteni, miután az első czikk már ki is van szedve.

A mit az Erdélyi-Muzeum érdekében a lapok megküldésének eszközlése körül tettem, hazafias készséggel tevém. S részemről le leszek kötelezve, ha egyebekben is módot nyujt excellentiád némi szolgálatot tennem azon ügynek, melyet minden magyarnak szivén kell viselnie, s azon érdekeknek, a melyeket ápolnunk excellentiád annyi áldozatkészséggel adott példát.

Fogadja excellentiád még egyszer köszönetemet s hazafiui mély tiszteletemet, melylyel maradok

Excellentiádnak
alázatos szolgája,
Csengery Antal m. k.

Pesten, febr. 11-ikén 1860.

B. Eötvös József Gr. Mikó Imréhez.

Pest, ujtér 10.szám.

Kedves barátom!

Tegnap tértem vissza Füredről és Mikláról, itt tatáltam Mittermajer s Welker leveleit s az előbbihez — melyet ide rekesztek — Weber sorait, Welker éppen annyi dicsérettel ir. Wederről, s ugy hiszem, ha ez ajánlatot elfogadnád, és — s pedig mentől előbb — egyenesen Webernek Heidelbergába irnál, tudósits azonban engem is határozatodról már csak azért is, hogy e sorok vételéről biztossá tégy, mert egy idő óta még recomendált leveleim is elvesznek. Egyszersmind kérlek küldj legalább 25 vagy 30 aláirási ivet az erdélyi muzeumra, mert ámbár számosan ajánlkoztak aláirásra, ivem nem levén, csak magamnak jegyeztem fel az igéreteket. Ezt is kérlek tedd meg mentől előbb, hogy még mielőbb hozzátok jövök, a dolgot legalább meginditthassam. Bocsásd meg e sorok rövidségét s csaknem olvashatlan irását, ki vagyok merülve, s annyi dolgot találtam, hogy magam sem tudom, miként végezzem. Ég áldjon meg.

Pesten, jul 17-ikén 1860.

hived.
Eötvös. m. k.

Gr. Mikó Imre Eötvös Józsefhez.

Május 29-iki és junius 17-iki leveledre válaszolólag sietek kifejezni legszivesb köszönetemet fiam sorsa iránti igaz készségü gondoskodásodért. Ide zárvaküldöm vissza a Mittermajer és Weber tanárok velem közlött leveleit, valamint az utóbbihoz irt levelem másolatját, hogy tudjad mit irtam neki.

Muzeum ügyünk gyámolitása iránt tett igéreted kedves előttem; nem képzeled mily jó esik lelkemnek, ha ki ez intézetért valamit tesz, valamint mily igen fáj, hasonló szándékot, szókat és tetteket — vagy a mi ezekkel egy — itt ott hanyagságot tapasztalok ügyeink előmozditásában.

Tehát Erdélybe jösz és fiaddal — jól teszed, itt te igen igen szeretve és tisztelve vagy. Én, mint hazámfiai — győződjél meg e hirt örömmel hallottuk. Csak arra kérlek, tudasd velem a mikor még bizonyosabbá válik lejöveteled ideje, nehogy akkor innen távozva, megfosztódjam személyes láthatásod szerencséjétől, mert a nyár folytán én szándékozom a székely földre egy kis kirándulást tenni. Engem is éppen a visz falura, a mi téged Erdélybe, — hogy ezt a phisikailag és szellemileg penészes és nyomasztó városi léget kerüljem, s szivjak olyat, a melyet egy ennél szabadabb, és romlatlanabb természetet lehell ki.

A mit a nálatok való közhangulatról irsz, itt is szó szerént ugy van. Irányadásról nem gondolkoznak mieink is. De tán nem is lehet, mert ez nyilvánosságot feltételez, ez pedig nálunk gyenge lábon áll. Az alap — a mennyire én tudom — itt is az, ami nálatok; kiindulási ponttul épen azt ohajtjuk mi is, a mit te ajánlasz, és pedig kiváltképpen Erdélynek Magyarországhoz az utólsó országgyülés óta való jogszerü állása szempontjából. Vannak — de nagyon kevesen — kik tán az 1848 előtti álapottal is megelégednének, módosittatnak hagyván a tényleg és törvényileg módositottakat . . . . A mi engem illet, az én meggyőződésem az, a mi leveleidből indulva ki — a tiéd; én annak kényszerüségét követem, következéseire készen állok, tehát mások által is elfogadtatására, hatáskörömben a mit lehet, megteszek. Csak a gondviselés attól óvjon meg, hogy ismét azt ne tegyük, a mit belátóbbjaink a honra üdvösnek látnak, hanem azt, a mit az ur hoz fejünkre! szomoru sors lenne az édes barátom, hogy ha nemzetünk, mely ugy látja a jót, s oly loyalis módon igyekszik azt megnyerni, mégis a viszonyok martalékává lenne s tenni kényszerünie nem a valódi üdvöst és biztosan fennmaradót, de röktönzést és nem állandósithatót.

Még csak egy szavadra reflektálok. Tehát, te is uj emberektől várod jövőnk elintézését — Tudom, hogy a történetekből van véve meggyőződésed, de én megvallom, kissé bizalmatlan vagyok, annak a mi viszonyaink között szerencsés — értem ránk magyarokra nézve szerencsés — alkalmazhatásáért. Azonban meglehet, hogy a mi általánosan véve igazság, alkalmazásban is az lesz. Adja Isten!

A julius 8-iki ünnepélyre Sáros-Patakra Muzeum-egyletünk és iskoláink is meghivást kapván, akkora többed magammal ott meg fogok jelenni.

Aldjon Isten s hozzon mihamarább közzénk — addig is kezeidet szoritja.

Tisztelő barátod.
M. I.

Kolozsvártt, julius 26-ikán 1860.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Sulejman pasa tegnap Eski-Zágránál az oroszokat megverte.

A harcz 3 órán át tartott. Az oroszok nagy veszteséggel visszaverettek s a törökök benyomultak Eski-Zágrába.

Az orosz haditerv.

Az orosz haditervre vonatkozólag Bécsből irják: Az orosz haditerv komolyan meg lőn változtatva Miklós nagyherczeg nézete szerint. Miután a törökök nagy védelmi erő fölött rendelkeznek, s a Duna mellett fekvő nagy várakat több havi ostrom nélkül nem lehet elfoglalni, mely körülmény részint az idő előhaladottsága, részint az élelmezés miatt lehetetlen, másrészről a törökök igen ügyetlenül (!) küzdenek, s a támadásnál szükséges előnyök nagy részét elvesztették, mindezen okoknál fogva óhajtandó merészebb politikát követni. Elég, hogy a 14, 4, 12, s 13-dik hadtest álljon szembe a várnégyszögben levő török hadsereggel, a 7-ik test Ozman pasával állana szemben, a 8-ik és 10 ik hadtest pedig Gurko s Skobeliff tábornokokkal egyesülve a Balkánon tul előnyomulnak Adrinápoly, esetleg Konstantinápoly felé.

Reménylik, hogy Sulejman pasa hadtestét könnyen szétverhetik s Adrinápolyt rohammal bevehetik, mig Bulgáriában s Ruméliában a muzulmánok kegyetlenségeiről terjesztett hirek által félelmet idéznek elő. A 9 ik és 5-ik hadtest, melyek jelenleg Oláhországban vannak, a különböző hadi müveletek összeköttetésére szolgálnak. Midőn a 7-ik s 5-ik hadtest megérkezik, az erődök bombáztatását is megkezdik. Ha a hadjárat nem sikerül, a sereg ismét átmegy a Dunán s Oláhországban fog telelni, de tavasszal ismét megkezdik a háborut. Bulgáriában nem telelhetnének, ha már most a napokban jelentékeny eredményeket nem vivnak ki.

Egy csernoviczi távirat szerint az orosz sereg élelmezése mindinkább nehezedik, a hogy előhalad. Az ellátás 25,000 szekér által eszközöltetik, melyek közt 18,000-et vettek s 7000-et béreltek Oláhországban, naponkint 20 forint bérért. Ezen szállitó eszközök nem elegendők s az oláhok még sokat akartak vásárolni Erdélyben, de a kormány nem engedte meg. A marhajárvány nagy erővel tört ki s ezenkivül a katonák egészsége is erősen meg van támadva.

A diplomatiai helyzet.

A diplomatiai helyzetről a berlini Nat. Ztg"-nak ezeket irják Bécsből:

A londoni s pétervári kormányok közt a lehangoltság mind intensivebb jelleget ölt. Orosz diplomatiai körökben nyiltan kimondják, hogy Layard még sokkal inkább benne van a porta hálójában, mint annak idejében Elliot.

Keserüen nyilatkoznak az oroszok az iránt is, hogy a bolgárok iránti várakozásaikban nagyon csalatkoztak. A bolgárok sehol sem törnek ki nyilt lázadásban, hanem a helyett öldöklő apró háborut folytatnak az oroszok elől menekülő török lakosság ellen. Katonailag a bolgár elemnek az oroszok eddig semmi hasznát sem vették.

A nevezett lap szerint kétségtelen az, hogy Anglia lépései a török vizeken a semleges hatalmak közt is fognak előidézni differentiákat, különösen Olaszország részéről, mely már is panaszt emelt ezirán t a szerződött hatalmaknál.

Táviratok.

Bécs, aug. 2. A „Pol. Corr." jelenti egy bukaresti táviratban aug. 1-ről: A plevnai csata jul. 29-én reggel 9 órakor kezdődött, s megszakitás nélkül tartott jul. 30-kán reggel 2 óráig. A török hadsereg a nisi, szófiai és viddini hadtesttel volt megerősitve. 80,000 embert tett, s rendkivül erős hadállásokban állt a Vid folyó uralta halomlánczon. Az orosz hadsereg, mely a Krüdenerféle hadtestből, a Sakhovszki hadosztályból és Skobeleff kozákdandárából állt, az ellenség két szárnyát támadta meg. A Sakhovszki hadosztály heves szuronytámadással elüzte a törököket 3 hadállásból, a magasabb pontokról jövő tüz miatt azonban nem tarthatta magát. A központban egy orosz zászlóaljnak sikerült egy időre Plevnát hatalmába keriteni, a heves keresztüz következtében azonban csakhamar kénytelen volt érzékeny veszteséggel visszavonulni. A veszteség mindkét részről óriási volt. Az oroszok 2000 halottra és 4000 sebesültre teszik. — A román hadsereg ma több ponton heves bombázást kezdett, mely mintegy bevezetésül tekintetik a Dunán való átkelésnek.

Bécs, aug. 2. A „D. Ztg"-nak Bukarestből jelentik: Ozman pasa hadai Lováczon és Selvin át bevonultak Gabrovába s kiüzték az oroszokat a Sipka-szoros éjszaki bejárataiból, mely hadállásokat a törökök megszállották. Ez által Gurko tábornok visszavonulási utja el van zárva. Mehemed Ali és Reuf pasák Ozman pasával egyesülni törekednek. Ezenkivül Mehemed Ali seregének másik részével Bielát éjszak felől megkerülni törekszik, hogy az oroszok visszavonulási utját elvágja. Ozman pasa néhány zászlóaljat Nikápoly felé rendelt a román sereg ellen. Tegnapelőtt óta Csuporceni körül néhány török monitor mutatkozik; azt hiszik, hogy e hajók feladata az oroszok dunai hidjait megsemmisiteni.

Bécs, aug. 2. Andrássy gróf holnap fogadja Kogalniceanu oláh külügyminisztert. Kogalniceanu azt állitja, hogy utazásának czélja alkudozni az Erdély és Oláhország közti vasuti csatlakozásról és egyezkedni a magatartás iránt, melyet Oláhország a jövő békekötés alkalmával követni fog. O személyesen semmi sulyt sem fektet az oláh függetlenségre. Mert Oláhország a török fennhatóság alatt szabadabban mozog, mint pl. Bajororszá g a német államszövetségben. Bratianu is osztozik az ő mérsékelt nézeteiben, viszont Oláhország azt kivánja, hogy valamely formában, pl. tőkésités utján végleg kiválthassa magát az évi hübér fizetése alól. A „Fremdenblatt" kiemeli, hogy Magyarország sok jó akaratot tanusitott Oláhország iránt, de a monarchia nem engedheti meg, hogy Oláhország a Duna jobb partján területet szerezzen, vagy a dunai hajózás jelen viszonya megváltozzék. A „Fremdenblatt" megerősiti, hogy van egy régibb keletü orosz-román katonai egyezmény, mely szerint csak a román gyalogság megy a Duna jobb partjára, a lovasság és tüzérség közreműködése egyelőre abba marad. Egyes román csapatoknak szabad orosz vezénylet alatt orosz csapatokkal együtt működniök, de egészben véve Károly fejedelem haduri joga szigoruan megóvatik.

Boszna-Szeraj, aug. 1. A törökök Klinesnél megvertek 6000 felkelőt, kik 50 halottat hagytak a csatatéren.

Konstantinápoly, aug. 2. Diplomatiai körökben azt mondják Aarifi pasa visszalépése okának, hogy közte és az uj seik-ül-izlam közt nézeteltérések forogtak fenn, különösen Midhát pasa visszahivását illetőleg. A császári palota összes szolgáit és hivatalnokait fegyverforgatásra tanitják a palota biztositása végett. Nisből és Szophiából minden disponibilis csapatot Plevnába küldtek Ozmán pasa seregének erősitésére.

A budapesti népgyülés küldöttségét

Tisza K. miniszterelnök csütörtökön délelőtt fogadta a belügyminiszteriumban. A küldöttek a népgyülés elnökének, Pulszky Ferencznek vezetése alatt tisztelegtek a miniszterelnöknél. Pulszky rövid szavakban előadta, hogy Budapest főváros polgárai közül többen fenyegetve látták hazánk és monarchia érdekeit a Balkán körül folyó háboru által, mésfelől pedig az oroszok által elkövetett embertelen kegyetlenségek ellen tiltakozni akarván, népgyülésre hivták össze mult hó 26-án a főváros lakóit.

A népgyülés kellő komolysággal és higgadtsággal megvitatván a dolgok állását, tanácskozásainak eredményeül a következő határozatokat hozta. Erre fölolvasta Pulszky a népgyülés által elfogadott resolutiókat, s átadta azokat a miniszterelnöknek.

Tisza a következő szavakkal válaszolt a küldöttségnek:

Midőn a fővárosi népgyülésnek határozatát átveszem, nem akarom tagadni, hogy természetes, hogy a keleti események és az ott előforduló borzadályokról szóló hirek a kedélyek nyugalmát időnkint megzavarják.

A mi a kormányt illeti, a humanismusnak nemes érzelmeit bizonynyal ép ugy osztja a főváros közönségével és a népgyüléssel, mint a hogy osztozni szokott rendesen azok hazafiui érzelmeiben. A dolgon, határainktól oly messze kivált, segiteni biztosan, állandóan csak a béke helyreállitása által lehet.

Ha egyes hatalom, bármelyik legyen az, mint hivatlan közbiró lépne a hadakozó felek közé, eredményt alig nyerhetne egyebet, mint haragját mind két félnek, és azt, hogy a háboru, melyet meggátolni akarna, még nagyobb mérveket öltsön. Azonban el fog jönni, és reménylem, nem lesz nagyon messze azon idő, midőn a bekövetkező hadi események által alkalom fog nyujtatni Európa hatalmainak arra, hogy sikeresen oda hathassanak, hogy a háborunak borzadályai állandóan megszünjenek.

A mit gyakran mondottam, most is csak azt mondhatom, hogy a kormány a maga részéről feladatának azt tekinti, hogy a magyar-osztrák monarchia és abban Magyarország érdekei minden viszonyok között megóva maradjon. De midőn ezt tekinti feladatának, másfelől a nemzet vagyonát és még inkább vérét oly kincsnek tekinti, melylyel igenis a saját érdekek megvédésére lehet pazarul is bánni, ha kell; de melyet bármely más szempontból a legkisebb mérvben koczkára tenni, nem csak nem helyes, de hazafiui bün volna.

Én átlátom azt, hogy arra, hogy valaki a más viszonyok között szavaiban és tetteiben a nyugalmat megőrizze, szükséges, hogy az eseményeket, — legyőzve a legjogosultabb érzelmeknek tulkapásait is, — higgadtan mérlegelje; szükségesebb még ennél is, hogy az európai átalános helyzetet és hangulatot minden lépésnél, minden szóval kellően figyelembe vegye; mindenekfölött szükséges pedig, hogy uralkodva érzelmeken, vágyakon és minden más törekvésen, csak azon czél lebegjen előtte: hogy a monarchia és abban Magyarország érdekei a jövővel szemben sértetlenül megóvassanak.

Átlátom, hogy ez nehéz; de a kormány a maga részéről teljesiteni fogja ezen kötelességet, s ugy, mint a népgyülés határozata is mondja, kellő időben a kellő eszközöket nem fog késni alkalmazni. De óvakodni fog bármely irányban minden elhamarkodástól. És én nem tagadhatom meg magamtól azon reményt, hogy ugy átalában a azai, mint a fővárosi értelmes közönség csakis méltányolni fogja tudni azt, hogy a kormány, midőn a haza és nemzet érdekei megóvására törekszik, azt Isten segitségével ugy akarja elérni, hogy a nemzetet a mindig oly sajnos véráldozattól a lehetőségig megóvja.

Ezzel a fogadtatás véget ért.

Válasz 57 kolozsvári iparosnak.

A „M. P." tegnapi számának „Nyilt ter"ében 57 kolozsvári iparos a következő „Nyilatkozat"-ot teszi közzé:

Nyilatkozat.

A „Kelet" 164-ik számában téves és a helyi iparos viszonyok hiányos ösmeretével közzétett észrevételekre Benigni Sámuel ur által a kolozsvári iparosok érdekében a „M. Polgár" 168. számában közreadott nyilatkozatát, ugy jó indulat, mint az igazság szempontjából helyesnek tartjuk, azt teljesen elfogadjuk s érte köszönetünket nyilvánitjuk.

És e nyilatkozatunk szolgáljon egyuttal feleletül ugyancsak a „Kelet" 168. számában ugy Benigni ur, mint a kolozsvári iparos egylet s az összes kolozsvári iparosokkal szemben egy fékvesztett indulat hatása alatt született kifejezések ellen is.

Kolozsvártt, 1877. jul. hó 25-én.

Szucsáky Imre, Fratta Károly, Hatschek Antal, Horváth Boldizsár, Illyés József, Turóczy Lajos, ifj. Lévi Samu, Lichtenegger Ignácz, Münster Ede, Kerekes János, Geng Ádám, Kovács Ferencz, Kováts Dániel, Tömösváry Miklós, Szathmári István, Tauffer János, Nedoroszték János, Becsei Hugó, Böckel Károly, Köleséri János, Tomasofszky György, Strausz András, Kubicsek Domokos, Szatbmári Károly, Nemesányi Samu, Végh Sándor, Rignát Sándor, Ács Ferencz, Kerekes József, Ferenczy Ignácz, Elgecz Ferencz, Molnár József, Némethy Mihály, Andrásofszky Lajos, Dálcháu Frigyes, Lubiny József, Dunky Ferencz, Nagy Mihály, Lőrinczy József, Ajtay Gyula, Kolin István, Nagy Dániel, Dömzsödi Sándor, Klész István, Cserei József, Tóth Károly, Jenka András, Csengő Samu, Végh József, Csizhegyi Sándor, Jakanbek György, Lászlóczky Samu, Szentpéteri János, Zeiller József, Szabó Péter, Akeszmann Samu, Rignát József.

A fennebbi nyilatkozat aláirói között számosan vannak, kiket mi mint városunknak polgárait őszintén tisztelünk: tisztelünk, mint a civilizatió legfőbb faktorának, a léleknemesitő munkának szerény, de buzgó harczosait. És mert tisztelünk, tartozunk nekik fölvilágositással eljárásunk iránt, melyet, ugy látjuk, sikerült bizonyos egyénnek az iparos osztály ellen intézett támadásként feltüntetni.

Mint teljesen független lapnak, nincs okunk rettegni 57 polgár nyilatkozatától, sőt, ha követeli az általunk igaznak vélt ügy, szembeszállunk ezerek itéletével is; munkásságunk felett nem ismerünk és nem fogunk ismerni soha más birót, mint saját lelkiismeretünket, valamint nem várunk tetteinkért e földön senkitől mástól jutalmat, csak lelki megnyugvásunktól. E jutalmunk megvan közelebbi fellépésünkért is az iparos egylet elnöke által felvetett kérdésben, de mert ugy tapasztaljuk, hogy többen is félrevezetve helyeselni látszanak azt a veszedelmes irányt, melyet a kolozsvári iparosok egy része a jelenlegi vezetés alatt vett, nem hallgathatunk el az ügy érdekében egy pár őszinte szót.

A kérdés története, mely az ismert polémiát kavarta föl, röviden a következő:

A párisi közkiállitási bizottság ülésén a csekély számu bejelentések felolvasása után a bizottság egyik igen tisztelt tagja szót emelt, hogy czélszerü volna egyik kiváló iparczikkünk, a veres kordován képviseltetéséről is gondoskodni, mire az intéző bizottság egyik szintén igen tisztelt tagja megigérte, hogy megtétetnek erre nézve is a szükséges lépések, „de — ugymond — miként jár olykor az ember és milyen véleménynyel vannak sokszor a mi iparosaink, a multkor felszólitottam itt nehányat, hogy küldjenek a kiállitásra czen iparczikkből és azt válaszolták reá, hogy a mult alkalommal is, midőn Párisba küldtek, annyi levéllel alkalmatlankodtak nekik Angliából és Hollandiából, hogy nem tudtak eleget tenni a megrendeléseknek." E nyilatkozatot, a „Kelet", mint olyat, mely az ideval ó iparosokról mondatott volna el, közzétette. Tette pedig a legjobb szándéku figyelmeztetésül, hogy iparosaink, két kézzel ragadják meg az alkalmat, a midőn a külföld reánk szorul, mert ez vajmi ritkán történik. Öntudatosan gondolkozó iparos, lett légyen kolozsvári vagy bármely vidékről való, csak köszönettel veheti, ha az összes iparos osztály érdekében, a mely osztály tudvalevőleg nem képez városokként zárt testületet, figyelmeztetések történnek az előforduló hibákra.

A kolozsvári iparos egylet elnökét azonban ismét megszállotta fékezhetetlen hetvenkedési kedve, czikket irat saját neve alatt, melyben roszakaratu ferditéssel, lelkiismeret'enséggel és azzal vádolja a „Kelet" szerkesztőségét, hogy szándékosan szégyenfoltot akar sütni a kolozsvári iparos osztályra, mivel a fennebb idézett nyilatkozatot a kolozsváriak nem tették, s nem is tehetik, mert kordovánt nem is készitenek. Erre a dolog lényegét illetőleg a „Kelet" természetesen nem felelhetett egyebet, mint hogy a kérdéses nyilatkozatot nem ő találta ki, hanem a párisi közkiállitási bizottságban mondatott el.

Az iparos egylet elnöke erre száz forintot ajánlott fel, ha mi bebizonyitjuk, hogy a kérdéses nyilatkozat a kolozsváriakról mondatott el.

Mi erre magához a nyilatkozóhoz fordultunk, ki felvilágositott, hogy joggal mondta „a mi iparosaink," mert mint az iparkamara egyik hivatalnoka, 7 megye iparosait mondhatja miénknek, valamint való tényt mondott akkor is, midőn állitotta, hogy „itt" szólitotta fel őket, mert egyik kolozsvári vásár alkalmával itt kereste meg egy közeli városnak Kolozsvártt megjelent kordován-bőr készitőit.

Igy állván az ügy, megigértük az iparos egylet elnökének, hogy kifizetjük a 100 forintot, ha bebizonyitja, hogy a kérdéses nyilatkozat ugy történt, miszerint nem lehetett és nem kellett szükségkép a kolozsvári iparosokra érteni, ha tehát embere lesz az ellenünk emelt roszakaratu ferdités és lelkiismeretlenség védjának.

Ma is csak ezt mondjuk ezen urnak, ki a mint a „M. P." tegnapi számában látjuk, a maga módja szerint örvend magának, hogy megnyerte a 100 forintot.

Ime elmondtuk az 57 iparosnak a dolog történetét, hogy meggyőződhessenek róla, mily mértékben vezette őket félre elnökük, ki ép ugy jelen volt a párisi közkiállitási bizottság gyülésén és ép ugy tudta a fennebbieket, mint mi. Minden jó indulatu ember kiveheti ezekből, hogy roszakarat és lelkiismeretlenség ez ügyben nem terheli a „Kelet"-et, de másküléonben is azzal a lappal szemben, mely a legbuzgóbb rodaadással küzd az iparos osztály emelkedése érdekében és a mely lapnak szerkesztője maga is egy kolozsvári iparos szülötte s jelenleg is mint a kolozsvári iparműtörténelmi kiállitás és az erdélyrészi háziiparfejlesztő egyesület titkára, igénytelen erejét és szabad idejét a hazai ipar emelésére használja fel, ily vádákkal fellépni magában képtelenség.

Jól van, de a „Kelet" egyebet is tett.

Igen is tett, élesen megtámadta a helybeli iparos egylet elnökét egészen az egyénhez mért olyan kifejezésekkel, a melyektől várhatta, hogy fognak az illetőn. Jól tudtuk mi azt, hogy pénzen vagy vacsorán lehet tollat bérelni, melyből kivánság szerint omlik a mocsok, de azt is tudtuk, hogy a papirra rakott holt betünek az alatta rejlő igaszság ad életet s e tekintetben nyugton néztünk a felvett harcz elé.

Hogy e harcz folyamán 57 iparos elnökének védelmére kelt, nem vesszük tőlük rosz neven habár nem értjük a logikát, miként tekinthették a kolozsvári iparos egylettel s az összes kolozsvári iparosokkal szemben intézett támadásnak azt, a mi tisztán és kifejezetten Benigni Samu személyét illette. Ám ez privát kedvtelés, de mi komoly indokok nélkül nem szeretünk személyeskedésekbe elegyedni, elmondjuk tehát mi vezetett fellépésünkben.

Ha önök igen tisztelt 57 kolozsvári iparos maguk körül tekintenek, lehetetlen fel nem ismerniök a kolozsvári iparos osztály körében a legmegdöbbentőbb elszegényedést és pusztulást. Az egykor kincses Kolozsvár, melynek ipara és kereskedelme halmozta fel kincseit, az iparos osztálylyal egyetemben elvesztegette örökségét és az anyagi romlás szélén áll. Ipara mely csak 10—15 évvel ezelőtt türhető állapotban volt, ijesztő mérvben megy tönkre. Ipar-czikkeinket ma már korántsem a kolozsvári kezek szolgáltatják, hanem összes házi szereinket, butorainkat, edényeinket egészen a czipőig és ruházatig külföldi készitmények képezik és itt kézzel fogható saját iparunknak folytonos háttérbe szorittatása és ez által iparosaink bukása.

Miért történik ez?

Mindjárt megmondjuk.

Az ipartörvény életbeléptetése előtt czéhok léteztek Kolozsvártt is. E czéhok valódi feladata csupán az egyes iparos szakmák fejlesztése körül összpontosult. Szoros kötelességének tekintette az egylet csak annak adni ipari jogot, a ki kézi munkájának ügyességével kimutatta, hogy méltó rá. A segédtől, hogy azzá lehessen, megkövetelték a „remek"-et és addig nem engedték iparossá lenni, a mig remek iparos nem lehet. És ha mulatságot rendezett a czéh, ez annak örömére történt, hogy egy derék emberrel, egy ügyes munkás kézzel gyarapodott az egyesület. Megkövetelte továbbá a czéh minden segédtől, hogy pár évet vándorlással töltsön, lásson világot és tanulja el az iparban más városok iparosainak ügyességét. Ily módon gondoskodva volt róla, hogy a kidölt iparosok helyét, derék, ügyes, szakmájában képzett új nemzedék váltsa fel.

Az ipartörvény az iparban is meghonositotta a szabadságot, a társadalmi és állami lét éltető elemét. Feladata lett volna most az iparosoknak, hogy szabad egyesülés utján és más eszközökkel érjék el és küzdjék ki mindazt, a mi üdvöst a czéhok felmutattak.

És mi történik most? Nézzünk kissé körül.

Önöknek van egyesületük, de nem az ipar előmozditására, hanem ujság- és regényolvasásra; önöknek van vezetőjük, kinek az volna feladata, hogy az ipar, kézi ügyesség előmozditása körül munkálkodjon; de a ki a helyett, hogy munkaversenyt rendezne a segédek között, tánczversenyt rendez; a helyett hogy arról gondoskodnék, hogy a segédek szakmájukat minél jobban értsék s megjutalmaztassanak a kitünőbbek, énekelni tanittatja őket; a helyett hogy a kolozsvári iparosokat collectiv kiállitásokra buzditaná, hogy dicsőséggel térjenek haza a bécsi, szegedi, párizsi kiállitásokról, és egyátalán kisebb helyi kiállitások érdekében munkálkodnék, e helyett czifra zászlószenteléseket rendez és önök jóhiszeműségével tömjénezteti dölyfös hiuságát. Szóval, ez az ember, nem arra tanitja önöket, miként kell az ipar utján pénzt szerezni, hanem arra, hogy miként kell azt a kicsit is, a mi van, az elnök dicsőségére nagyvilági luxussal elkölteni.

Ez az oka annak, hogy Bénigni Samu vezetése a kolozsvári iparos osztályt a legnagyobb romlásba vezeti.

Önök természetesen e romlást a szabad ipartörvénynek és a bécsi gyáriparnak tulajdonitják.

Hiu önámitás!

Tekintsék önök Szeged városát és bámuljanak rajta, hogy ugyanezen ipartörvény és ugyanazon külföldi gyáripar mellett mily fokra lehetett emelni értelmes vezetéssel és folytonos tanulással a magyar ipart. Tekintsék önök itt mi közöttünk azon bevándorlott idegeneket, többek közt egy egyszerü német szabót, a ki valódi képzettséggel bir s meggyőződhetnek róla, miként lehet kézi munkával meggazdagodni Kolozsvártt is egy pár év alatt.

Tanulnia kell, jó uraim, kinek-kinek „a maga mesterségét" s ha kitünő iparczikkeket és pontossággal előállitották, azután olvashatnak, énekelhetnek és tánczolhatnak.

De egy hentes, a ki voltaképen nem is iparos, mert Kolozsvártt a társulatba betevén 500 forintját, nyugodtan várja, mig ezért a pénzért 1000 forintot fizet évenként a hús árában a polgárság kamatul neki, egy ilyen hentes, mondjuk, nem tanulhatta meg a mészárszékben, miként kell egy iparos osztály érdekében munkálkodni s igy megfogható, ha kielégitetlen hiuságával csak roppant károkat okoz nekik.

Ime elmondtuk egyik okát, miért támadtuk meg Benigni Samut.

De ennek van más oka is.

Önök jó iparosok bizalmukkal ajándékozván meg ezen arra érdemetlen embert, olyan tápot adtak henczegésének, mely városunk intelligens osztálya előtt már kiállhatatlanná vált.

Nincs Kolozsvártt gyülés, közünnep, közebéd, a hol az önök elnöke szakadatlan közbekiáltásaival, idétlen felszólalásaival ne követelne magának nagyobb szerepet Kolozsvár bármely tekintélyes egyéniségénél és ne compromittálná folyton az általa képviselt iparos osztályt. Ha erről van szó, hogy közvágó-hid épittessék, s csak ott lesz szabad húst vágni, az önök elnöke gőggel hátraveti ülésében magát Kolozsvár város képviselete előtt s odakiáltja, hogy „majd meg látom én azt, hogy ki kényszerit reá". Az önök elnöke tehát a város atyái előtt arczul csapja a törvényt és megtagadja a közrendnek az engedelmességet. Vajjon e tekintetben is azonositják önök magukat Benigni Samuval, mint a hogy magukra vették az ellene intézett támadást? De Benigni S. tovább is megy, ő nem egyszer kijelentette, hogy a város tanácsa zsebében van: nem egyszer megmondta, hogy ő egyedül képviseli a várost, a minek jussán ma már országos képviselőjelöltként emlegetteti nevét.

Mindez meglehet hizelgő önökre nézve is; vezetőjük vakmerő henczegéséből és gyermekes hiuságából dicsőséget vélnek kivonhatni az iparos osztályra; de azt nem szabad önöknek, mint szerény munkás polgároknak feledniök, hogy Kolozsvár városa egyetemi város, a hol a honorátiorok és tanult emberek osztálya aránylag nagyobb, mint hazánk bármely városában. Nem szabad önöknek feledniök, hogy a kolozsvári iparosnak nincs kivitele, hanem létezését, a mennyiben létezik, ez osztálynak köszönheti. Nem szabad tehát feledniök, hogy mások is vannak még itt, a kik nevében Benigni úr nem hetvenkedhetik és a kiket ez ember tolakodása mélyen sért. Ez intelligens osztály szivéből kivánja a város érdekében iparosaink előhaladását, de azt nem szivelheti, ha hivatlan emberek hatalmaskodni akarnak felette.

Ime elmondtuk második okát, miért keltünk ki Benigni Samu személye ellen s ha elfogulatlanul itélnek önök, be fogják látni, hogy az ember kiszámithatatlan károkat okoz magának a kolozsvári iparosságnak, mert nem értvén az ipar előmozditásának ezerféle meglévő eszközeihez, hiuságával az elszegényedéshez vezérli önöket; hogy ez ember magaviseletével megsértette minden intelligens ember érzületét s igy a város érdekében voltunk és leszünk kénytelenek munkálkodni ellene, mignem az illem határai közé huzza visszamagát.

Meglehet keserü igazságokat mondtunk el a fennebbiekben, de ne várják önök, hogy saját érdekeiket hallgatással vagy magasztalásokkal moditsuk elő. Még a ki valamit ki akart vinni mindig kénytelen volt támadni és támadásokat türni, de mi nem riadunk vissza az akadályoktól, a félreismeréstől az ócsárlástól ha egyedül maradunk is, mert mindezekkel szemben megnyugvásunkra fog szolgálni, hogy lelkiismeretünk szerint cselekedtünk.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Egészségügy.

Kolozsvár népesedésének akadályai és javaslatok ezek elháritására.

Bölcsődék.

II.

A népesedés akadályai a születéstől kezive minden életkorban megvannak. Minden kornak ugyszólva a maga külön ellenségével kell küzdenie.

Ezen ellenséges elemek egy részét maga a természet állitja szemközt egész népcsoportokkal, nemzedékekkel, néha egyes nemzetekkel, gyakran egyes családokkal, ugy mint az egyes egyénekkel. Ily természeti ártalmas hatányok ellen néha alig birunk valamit védelmünkre tenni; azonban az orvosi és a természettudományok naponként gyarapodó, valóban nagy horderejü vivmányai segélyével sokszor nagy sikerrel, néha teljes eredménynyel képesek vagyunk ellenök küzdeni és győzelmet vivni ki,

Hogy egyebet ne emlitsek, az 1873-iki cholerajárvány alkalmával tapasztalati tény, hogy Pestnek ujabban épült részeiben, a vagyonosabb, következőleg jobban táplált és tisztább osztálytól lakott házakban, sőt egész negyedekben a cholera vagy teljességgel elő sem fordult, vagy csupán egyeseket gyéren látogatott meg; a régibb, rondább részekben pedig, melyeket a minden tekintetben rosszabbul ellátott szegénység lakott, nagy pusztitásokat vitt véghez. — Kolozsvártt bizonyosan huzamosabb ideig tart s nagyobb pusztitást visz vala véghez, ha a város annyira elismerést érdemlő áldozatkészséggel ingyen orvoslás és gyógyszerek nyujtása, valamint a fertőtlenités gondos eszközöltetése által eszközt nem ad a lakósok kezeibe a vészthozó kór legyőzésére, A roncsoló toroklob bizonnyal szabadabban üzné ez idő szerint is garázdálkodását az idejekorán és mindenütt lehető pontossággal végrehajtott gyógykezelés és fertőtlenités alkalmazása nélkül.

Másik — és nem tévedek, ha mondom, hogg nagyobb — részét ez életet megtámadó ártalmas hatányoknak maguk a helyi viszonyok, a házi szokások feltételezik, ezek azoknak szülő anyjai.

Az ilyenféle kártékony tényezőkkel már nem csak sikerrel megküzdhetünk, hanem ezeket csirájukban fojthatjuk el, sőt a keletkezésüknek kedvező tényezőktől találó rendszabályok által a talajt gyakran merőben megtisztitanunk is sikerül.

Hogy mégis a polgárisultsággal karöltve járó, előttünk esmert hatányok által előidézett soknemü betegségnek ugy, valamint egyéb, vtgyázatlanságból, elhanyagolásból származó mindenféle kártékony tényezőknek több emberélet esik áldozatul, mintsem a fennebb emlitett járványoknak: egyenesen mimagunk vagyunk okozói.

Hogy Kolozsvártt például nagyobb a halandósági százalék mint Európában bárhol: azt bizonnyal nem tulalajdonithatjuk azon egészséges fekvésnek melylyel Kolozsvár meg van áldva, hanem valami másban kell keresnüuk.

Valamint első tekintetre feltünő lehet minden figyelmes szemlélő előtt, hogy Londonban kisebb a halandósági arány mint Berlin-Bécs vagy Európa más nagy városaiban; s lehetetlen meg nem győződnie, miszerint ott, (Londonban) annyi gyár, vasut, széneleg és tömöttség közepette a czélszerü rendőri és társadalmi humanistikus intézmények jótékony keze működik, mely jobban óvja a csecsemőket, mintsem munkával tulterhelt édes anyjuik erősebb karokkal védi az egyéneket, mintsem a nap fáradalmai alatt kimerülve azt önmaguk tehetnék.

Emitettem, miként Kolozvártt a halandóság felettébb nagy; e helyen még csak azt jegyzem meg, — hogy tárgyamtól nagyon el ne térjek, az idevonatkozó adatokat elébb fogom közölni — miszerint a közép életkor megdöbbentőleg rövid. Mindkét kedvezőtlen jelenség, de kivált az utóbbi abban találja magyarázatát, hogy nálunk különösen a gyermekek, t. i. első sorban az egy évesek s ezeket mindjárt követőleg az egy évesektől a 10 évesekig pusztulnak ijesztő nagy mérvben.

Ha a gyermekek e nagv halandóságának okát fürkésszük, önváddal kell megvallanunk, hogy az első sorban a rájok forditott csekély gondozásban, az eléggé nem kárhoztatható hanyagságban rejlik: a minek legtöbb esetben a szükséges, a legnélkülözhetetlenebb segédeszközök hiánya, máskor a szülők és ápolók tudatlansága, de — fájdalom — gyakran az egyenes roszakarat az oka.

Ily körülmények között tagadhatatlanul kötelessége a társadalomnak, illetőleg a községnek az ártatlan kisdedek sorsának lehető javitására minden eszközt megragadnia, minden módot felhasználnia. Mert az ország, a nemzet, de első sorban maga a város vallja kárát, ha a leendő munkás kezek zsengéjökben semmisittetnek meg.

Hogy a szülők lelkiismeretesebben járjanak el gyermekeik ápolása és nevelése körül, azt az időnek kell meghoznia; s nem táplálunk hiu reményeket, midőn hisszük, hogy az erélyesen megindított népnevelés ezen irányban is meg fogja hozni üdvös eredményeit, melyek a közép és alsó néposztály értelmességében, kedélyes szelidségében s jólelkűségében fognak nyilvánulni.

De bármekkora örvendeztető mértéket is érjen el a nép — első sorban az anyák — kedélynemessége, a szükség, az élet fentartasáért küzdelem kényszerüsége — habár a nagyobb miveltség mellett kisebb arányban — mindig meg lesz. És majdan ugy, mint ez idő szerint, a nélkülözés a legjobb anyát is hanyaggá teszi és teendi.

Ez a punctum saliens, melyből kiindulva tehet és tennie kell Kolozsvárnak valamit a csecsemők és kis gyermekek elmecsevészése és gyakori elpusztulása ellen.

Nem ritkán halljuk, hogy a magára hagyott csecsemőt bölcsőjében a sertés megcsonkitotta; hogy a nagyobbacska gyermekekre bizott kisded azokkal együtt a bezárt szobában füstben megfulva vagy elégve találtatott az este sanyaru munkájából hazatérő anya által. Sok kis gyerek vesz ily módon el, a mit mint ritkább dolgot az emberek elbeszélnek; de sokkal több esik hallgatagul áldozatává a gyakran ismétlődő egész napi éhezés és örökös tisztátalanság következtébeni elgyengülésnek s elsatnyulásnak. Nem is lehet az másképp, midőn a szegény anyának élelem, kereset után kell nézni.

Az ily elhagyatott kisdedek részére gondoskodjunk menhelyről. E tekintetben nem kell a feltalálás nehézségeivel küzdenünk, csupán más városok jó példáját kell követnünk: állitsunk bölcsődét!

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1877. august. 4.

— **A vallás- és közoktatásügyi** m. kir. miniszter és Zichy Mihály müvész közt létrejött megállapodás folytán, a müvésznek „Erzsébet Királyné Ő Felségét Deák Ferencz ravatalánál“ ábrázoló, s az országos képtár tulajdonát képező müve sokszorositásából befolyó jövedelem, fele részben a párisi magyar-egylet és fele részben a budapesti és balaton-füredi szeretetházak közt egyenlő arányban fog elosztatni.

— **A városi** képviselő-testület tegnap, (aug. 3.) tartott közgyülését, mindamellett is, hogy érdekes és fontos ügyek voltak szőnyegen, nagyon kevés képviselő kereste fel. Hjh! nagy a hőség, meg nem volt kilátás egy kis izgalmas discussióra! Különben a főispán ur ¼ 4 órakor megnyitván a közgyülést, először egy csomó uj törvény hirdettetett ki, szokás szerint csak ugy, hogy azok felolvasása mellett tudomásul vétettek. Azután a közoktatási miniszter leirata olvastatott fel, melyben az állami pénzügyek elégtelensége miatt a polgáriiskolának reáliskolává való átalakitását állami pénzerővel, nem igérheti meg; hanem abba készségesen beleegyezik, hogy a város maga azt saját erején alsó reál tanodává alakitsa át. A közgyülés e visszautasitást tudomásul vette s a leiratban proponált átalakitás iránti véleményezés végett a leiratot az iskolaszékhez tette át. — A Mátyás-fogadó dolgában kiküldött hattagu bizottság jelentését és a képviselet nevében a közoktatási miniszterhez intézett feliratot is tudomásul veszi a közgyülés, valamint elfogadja a bizottság által ajánlott némi épitési kiegészitésre vonatkozó módositást. Barsmegye feliratát, mely a hadkötelesek nősülési engedélyére vonatkozó fennálló törvényt akarja megváltoztaltatni, a közgyülés nem találja pártolhatónak. Ezek után egy épen oly érdekes, mint fontos tárgy: a k.-monostori gát ujjáépitési ügye került szőnyegre. Polgármester előadja, hogy e tárgyban az aprilben elromlott gát helyreállitása és egy ujabb állandó gát épitése czéljából a gátat kezelő kath. egyházi igazgató-tanács, valamint a város megbizottaiból egy vegyes értekezlet tanácskozott volt, mely egy ideiglenes gát beállitása által gondoskodott ugyan, hogy a Kis-Szamosba a viz bevezettessék. Azonban ez még egy nagyobbacska árvizet sem állana ki; egyfelől tehát azért, hogy őszre egy erős vizmüvet állithassunk fel, másfelől pedig, hogy jövőre egy szilárd, örökös javitásoknak alá nem vetett gát épittessék: a vegyes értekezlet szakértők meghallgatásával tervet s költségvetést dolgoztatott ki, valamint vállalkozóktól épitési ajánlatokat vett be. Ezzel feladatát befejezve, előterjeszti az ügyet a városnak és az ig. tanácsnak, ajánlva, hogy a két épittető testület bizottságot küldjön ki, mely tárgyalva az ügyet, jusson egyezségre a hozzájárulási arány tekintetében s hozza ajánlatba a vállalkozót. A polgármester történelmi visszapillantást vetvén a gát történelmére, ajánlja, egy hattagu bizottságot kiküldeni, mely azután elnöki kijelölés utján Olasz Károly, dr. Groisz Gusztáv, dr. Haller Károly, Vizi Endre, Nagy Lajos urakból meg is alakittatott. A Sigmond testvérek és Planer V. külmagyarutczai házát a közgyülés laktanyai czélra megvásárolni elhatározta. s a tanácsot megbizta az alku megejtésével, a szerződés megkötésével, és az 5400 frtra rngó átalakitás foganatositásával, s eljárásáról jelentést tevén. A kereskedő ifjuság kérésére a májálisa után -kirótt illetéket elengedi a közgyülés, valamint tudomásul veszi a számszék jelentését, a Redoutte felszerelése iránti előterjesztést; továbbá megszavazza a háziipar-egyesület támogatására öt 50 frtos alapitó tagsági dijat s illetőleg ezek kamatjait, villanydelejes órák felállitását. Végre még özv. Buczy Sámuelnének egyszermindenkorra 100 frtot, a volt városi ajtónállónak évi 24 frtot kegypénzül megszavazván s a belfarkasutczában eszközölt gránit kövezést approbálván, a közgyülés fél 7 órakor szétoszlott.

— **Népgyülés**. Városunknak számos polgára az iparos és honoratiorokból tegnap értekezletet tartott a keleti kérdés tárgyában tartandó népgyülés felett. Ez értekezlet Sámi Lászlót kérvén fel elnökéül, első sorban elhatározta, hogy a népgyülés vasárnap d. e. 11 órakor a Lövölde-kertben vagy kedvezőtlen idő esetén a Lövölde-termében megtartatik és e czélra a végrehajtó-bizottság Szabó Károly elnök, Bokros Elek, Balogh György, Benigni Samu, dr. Weisz József, Békésy Károly, Balla László, Benel Ferencz, Petrán József, Hegedüs István, Gajzágó István, Szepesi Lajos, Bónis István személyében meg is választatott. Elhatározta továbbá az értekezlet, hogy a gyülés alapját a budapesti resolutiók képezzék, a legtöbb erdélyi város küldöttség utján leendő képviseletre táviratilag felszólittassék. A programm és egyéb részletek megállitásával pedig a végrehajtó bizottságot bizta meg az értekezlet és eloszlott. A végrehajtó bizottság rögtön gyülést tartván, Marosvásárhely, Szamos-Ujvár, Deés, N.-Enyed, Gyulafehérvár, Torda városokat táviratilag felszólitotta a részvételre; megállitotta a gyülés programmját, mely szerint Sámi László megnyitó beszédet tart, ezt követőleg Gyarmathy Miklós előterjeszti a határozati javaslatot, Helfly Ignácz mellette beszédet tart és Hegedüs István rövid zárbeszédet. A gyülés igen népesnek és imposánsnak igérkezik, s mint Maros-Vásárhelyről értesitenek, holnap ott is lesz népgyülés és még mintegy 150 helyén Magyarországnak.

— **Kolozsvár város** polgármestere a naponta előtte tömegesen előforduló panaszokból azt tapasztalta, hogy ezen városnak igen nagy számu adófizetői, adótárgyban való sérelmeik orvoslása, vagy tartozásaiknak behajtásáért megindított végrehajtásos eljárás elhalasztása végetti kérelmeikkel a törvények rendelkezéséről kellő tudomással nem birván, — nem tudják hová forduljanak s saját érdekeik megvédésére minő utat kövessenek; vagy későn élnek a törvények által számukra biztositott jogi orvaslattal vagy eltévesztett uton élnek azokkal, s e miatt rövidséget szenvednek: ugyan azért az adózók tájékozása végett egy hirdetményben az adózó közönség tudomására juttatta, hogy ki, melyik osztályú kereseti adót tartozik fizetni, a kirótt kereseti adókról szóló lajstromok mikor tétetnek ki közszemlére, s a felszólamlások mikor és hová adandók be.

— **A tüzijátékot**, melyet Szabó Lajos a mult vasárnap a rosz idő miatt elhalasztott volt, holnap este tartja meg.

— **Gyermek-szinielőadás** a török sebesültek javára. Gr. Horváth-Tholdy Lajosnál, Magyar-Bettyén, m. hó 22-én a török sebesültek javára gyermek szinielőadás rendeztetett, mely az emlitett czélra 18 frtot jövedelmezett. Szereplők voltak: Gr. Horváth-Tholdy Kozma és János, gr. Teleki Árpád, Issekucz Antal, Lázár Zoltán, Buda Imre, Gyárfás Olivér, Söpkez Sándor, Popesku Aurél és Bildhauer Andor. Az előadás szépen sikerült, s a kedélyes estélyen a vidék értelmisége közül igen számosan vettek részt.

— **Az alvinczi** tüzoltók mult hó 28-án, egyleti zászlójuk alaptőkéje javára, kirándulást akartak rendezni a Martinuzi-kastély mögött elterülő ligetbe. A rég óhajtott eső azonban épen a kitüzött időben eredt meg s igy a községi iskola vizsgálótermébe gyült a társaság, hol kivilágos viradtig mulattak. A tiszta jövedelem 80 frt, mi elég szép egy ilyen kis helységből.

— **Egy néma megszólalása**. Cs.-Szeredából a következő sorokat vettük: T. Szerkesztő úr! A „Nemere“-ből a „Kelet“ 163-dik számába átvett „Egy néma“ czimü közlemény helyre igazitására fölkérés folytán s a jelen volt szem — és fültanuk informatioi alapján kérem a következő sorokat becses lapjában közzétenni. Karácsony János vendéglős, ki ezelőtt három és fél évvel egy szerencsétlen esés következtében beszélő tehetségét elvesztette volt, a mult hónapban egy másik vendéglős barátjával egy egész délután iszogált, mint mondja 16 üveg erős bort fogyasztottak el ketten, minek következtében ő — rendes betegsége a szivgőrcs is utól érvén — székéről lefordult. A másik asztalnál ülő vendégek közül egy uri ember az önkivületi állapotban fekvü némát egy pohár vizzel végig öntvén, ez kevés dörzsölés után tökéletesen magához tért. Az öröm sugárai arczából kilöveltek, összeszedte magát, körülnézett és nem kis meglepetésére a szolidan mulató vendég koszorunak, a szerencsés néma egy tiszta zamatos nyelvezetü pohár-köszöntést mondott. Az óta folyékonyan beszél s nem szorul többé az iron és papir közvetitő angyagokra. Igy történt ez, nem pedig mint a tudósító irta. A misére adott öt forint, valamint a többi körülmények is koholmányok. r l.

— **Fogarasmegyében** a földmivelés, ipar s kereskedelemügyi m. kir. ministerium által közzétett kimutatás szerint a vetések állása a következő: „Buza és rozs jól sikerült. tengeri és burgonya ritka szép. Dohány és hagyma igen jól fejlődtek, szilvából közép termés, alma és körte silány.

— **A Brassóban** állomásozott tüzérezred e hó 2-án Nagy-Szebenből, Szászsebesen és Gy.-Fehérváron át Kolozsvárra indult. A Kolozsvártt állomásozott tüzérezred pedig, a gyakorlatok bevégzése után e hó 10-én fog Nagy-Szebenből Brassóba utazni.

— **Betü szerint vették**. Egy honvédhuszárkapitány, ki Nagy-Várad környékén állomásozott, a minap keresztül menvén az őrszobán, — egy közvitézt látott heverni a pricscsen. Tudakozódott a szobában levő többi huszártól: mi az oka a kérdéses egyén fogságának. Válaszul azt nyerte, hogy az illető egyik bajtársát lopta meg, azért bünhődik. A kapitány erre igen felháborodott s azt mondá, ez a legrutabb bünök közé tartozik. Föl kell az ilyet akasztani. A mint kiment a legénység parancsnak véve a véleményt, a fogoly huszárt megragadta s felakasztotta. A kapitány parancsára — kit a dolog igen meglepett — kis idő mulva levágták ugyan a szerencsétlen huszár nyakszoritóját, de ez a szenvedett belső sérülés következtében 14 nap mulva meghalt. Most mind a kapitány, mind az ott volt legénység vizsgálat alatt áll.

— **Népgyülések**. Szeged város köztörvényhatósági bizottsága e hó 2-án tartott rendkivüli s igen népes közgyülésében egyhangulag elfogadta a budapesti népgyülés határozatát ez értelemben felir a kormányhoz. Ugyanez ügyben holnap népgyülés is lesz. Szathmár, Pécs s Szabadka városok szintén holnap tartanak népgyüléseket.

— **A Moldva-Oláh** fejedelemségbe való utazás eddig is csak rendes utlevél mellett volt megengedve, jelenleg azonban az utlevelekre vonatkozó szabályok a nevezett fejedelemségben teljes szigorral alkalmaztatnak, mi okból a legnagyobb kellemetlenségnek, sőt toloncz utoni kiutasitásnak is kiteszik magukat mindazok, a kik a Moldva-Oláh fejedelemség határát szabályszerü utlevél nélkül lépik át. Ezeknél fogva a törvényhatóságok a belügyminiszter által fölhivattak, hogy ezen körülményről a közönséget megfelelő módon értesitsék.

— **Nagy szerencsétlenség** történt a mult héten Párisban. A mont-valerieni erősségben nyolcz tüzér harminczezer gránátból a töltéseket szedegette ki. Jóllehet a legnagyobb vigyázattal, csak fa- és rézeszközökkel dolgoztak, s minden töltényből a lőport rögtön hordóba öntötték, mégis az egész készlet fölrobbant, megölve a szegény katonákat mind. Az a káplár, ki az egész müveletet vezette s a baj okozója volt, még legtovább pár óráig, élt, e még el tudta mondani, hogy akkor gyuladt meg a lőpor, mikor ő épen rézvésővel, papőrölylyel egy hordót abroncsolt be. A harminczezer gránát kitöltéséhez még csak pár nap kellett volna.

— **Család-mérgezés**. Prágából jelentik: Strobl sebész 40 éves neje Smichov külvárosban, miután férje hazulról távozott volt, feltörte annak orvosságtartó szekrényét, kivette az ott talált arzént, kéksavat s strichnint, e mérgeket összekeverte földieperrel s kávéval, s megétette vele gyermekeit, a hat éves Alfrédet, a négy éves Emiliát s az egy éves Ottót. Erre magát mérgezte meg. Az esti 8 órakor hazatért férj betörte az elzárt ajtót, gyermekeit a földön találta, s nejét még életben, de roppant kinok közt. — Tettének okául szenvedett szükségök fölötti kétségbeesést mond.

— **„Szuchum-Kále bevétele“** czimü négyfelvonásos, harczi zajjal telt darabot néz már napok óta Konstantinápoly közönsége, mely roppant lelkesedésben tör ki minden előadásán. A darab szerzője a sztambuli hivatalos lap szerkesztője, Nazim bej, ki a szerb háboru alatt „Alexinácz“ czimü darabjával hasonló hatást keltett. A plevnai győzelmet bizonyára nem hagyja feldolgozatlanul.

KÖZGAZDASÁG.

Az egyesült erdélyi takarék-pénztár 1877. julius havi forgalma.

Tartozik.

Maradvány áthozat 17.268 frt 1½ kr, betétekre 59.897 frt 34 kr, leszámitolásért visszafizetésekre 71.661 frt 34 kr, kamat s feldijakra 3136 frt 75 kr, értékpapir kamat 285 frt — kr, részvénykiállitási és bélyegdij 2 frt.

Összesen 152,250 frt 44½ kr.

Követel.

Betétekből kivételért 15.780 frt 86 kr, leszámitolt váltókért 79.144 frt 48 kr, adó 500 frt — kr, osztalék 4333 frt — kr, folyó kamatokért 15 frt 82 kr, irodai s kézelési költség 720 frt 10 kr, pénztári maradvány 51.756 frt 18½ kr.

Összesen 152,250 frt 44½ kr.

Piaczi ár.

— **Deési** piacz árjegyzéke: julius 31-ről Egy hectoliter Tisztabuza 7 frt 50 kr, elegybuza 6 frt 90 kr, rozs 4 frt 20 kr, zab 2 frt 70 kr, 100 klg. széna 5 frt, 80 kr, alomszalma 2 frt 40 kr, zsupszalma 3 frt, 30 méter fa 2 frt, egykilog. marhahus 36 kr, konyhaliszt 16 kr, egy liter borsó 8 kr, lencse 14 kr, paszuly 6 kr, köles 14 kr, egy hectoliter burgonya 5 frt — kr, egy kilog. disznózsir 90 kr, hagyma 6 kr. fokhagyma — kr.

A „KELET“ magán-távirata.

Feladatott **Budapesten** aug. 4. d. e. 11 ó. 10 p.
Érkezett Kolozsvárra aug. 4. d. e. 11 ó. 25 p.

Reuf, Sulejman és Mehemed Ali hadseregei egyesültek.

A plevnai csata három napig tartott, az eddig tudomásra jött részletek szerint az oroszok háromszori támadását Osman megerősitett állásából mind háromszor véresen visszaverte. A harcz harminczórái tartott s abból az oroszok a török sereg gyengeségét sejték, mert Osmán mozdulatlan állott megerődött positióiban, de csak addig, mignem a török sereg egyik szárnya bekerité a muszkákat, ekkor Osmán rohamot intézett az oroszok ellen, kik őrült futásnak eredtek. Minden orosz társzekér és ágyu török kézre került, ezer fogoly esett és várakozáson felül zsákmány.

A czár e csata hirére beteg lett.

Orosz válságtól tartanak.

Svéczia fegyverkezik az oroszok ellen, állitólag támad.

Gurko Eski-Zágra és Jeni-Zágra közt elsánczolva tétlen ül, az orosz főhadiszállás hat napja nem tud róla semmit.

Manu felmentetett Czézárevics követelésére.

Hassan aegyptomi serge megszállta Bazardzsikot.

A török flotta Küstendzse ellen támad.

Galicziában népgyülés volt, mely roszalását fejezte ki az orosz kegyetlenségek felett s a monarchia érdekeivel ellenkezőnek jelenti ki az orosz hatalom növekedését.

Távirati tudósitás

a budapesti árutőzsde hivatalos árjegyzeteiről augustus 3-áról.

Gabona	Faj	Ára 100 klg. tól frt	tól kr	ig frt	ig kr
Buza	bánsági	11	60		
	tiszavidéki	12	25	—	—
	pestvidéki	11	55	—	—
	fehérmegyei	12	25	—	—
	bácskai	12	10	-	
Rozs	magyar	8	40	8	70
Árpa	takarmány	5	65	5	90
	maláta	6	10	6	65
Zab	magyar	6	60	6	70
Tengeri	bánsági	6	35	6	40
	másnemü	6	30	6	35
Repcze	káposzta	17	2/8	18	—
	bánsági	17	6/8	17	5/8
Köles	magyar	5	60	6	--
Szoktány (Usance) buza	tavaszra szállitandó	—	—	—	—
„	Szept.—Oktre szállitan.	10	60	10	70
rozs	tavaszra szállitandó		—	—	
teng.	Májusra—junira szállit.	—	—	—	—
repcz.	káposzta Aug. Szept. szál.	18	5/8	18	3/8
„	bánsági Jul. Aug. szállit.	17	7/8	18	7/8
S(ny.) zesz	100 liter százalékként.	31	½	32	

Távirati tudósitás a bécsi tőzsdéről.

Aug. 3-án 5% Metaliques 62.80 frt. Kamat — — 5% Nemzeti kölcsön 66.70 frt. Arany járadék 114.50 1860 ki államkölcsön 74.90 Bankrészvények 112.75. Hitelrészvények 813.— London 162.80 Ezüst 107.70 Cs. kir. arany: 5.85.— Napoleond'or 9,79. 100 mark német értékü 61.05

Urbéri kötvények: Magyarországi 122 70. Temesi 74.75 Erdélyi 74.— Horvátországi 73.50

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Békésy Károly.

Nyilttér.

Perl fogorvos

visszaérkezett Előpatakról s elvállal fogorvosi mütéteket **fájdalom** nélkül **kéjgáz** (Lustgas) által, készit **műfogakat** és **légnyomatu fogsorokat** legujabb amerikai rendszer szerint.

Lakása bel-közép-utcza 5 sz. a. Folyó évi september 1-től kezdve főtér 27 sz. a. a hid-utcza-szegleten dr. Hincz gyógyszerész ur házában.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Sz. **7050.** — 1877. (292) (3—3)

Árlejtési hirdetmény.

Válaszút községében fennálló fuvarozási intézmény, mely áll két kétfogatu fuvarnak folytonos rendelkezés alatti tartásából, nyilt árlejtés útján **folyó évi augustus-hó 17-kén** $1\frac{1}{2}$ évre bérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 380 frt. o. é.

Vállalkozni kivánók az árlejtési feltételeket, a hivatalos órákban a főjegyzői irodában bármikor megtekinthetik.

Kolozsmegye alispánjától.

Kolozsvártt, 1877. julius-hó 30-n. GYARMATHY MIKLÓS, alispán.

Tudósitás!

Minden takarékos gazdasszonyhoz!

A következő tökéletesen gyakorlati, minden **háztartásban** mindenben nélkülözhetlen tárgyak — csak mint a készlet tart — valóban még soha sem hallott jelentéktelen ár, csak

5 frt 60 kr.

árban árultatnak, s vidékre is **készpénz** vagy **utánvét** mellett pontosan és lelkiismeretesen eküldetnek, még pedig:

1 teljes **iró-készlet valódi** bécsi bőrtárcából, mely áll egy teljes kettős **irószerből, toll-tartóból, hamúrcsészéből, kézi gyertyatartó** és **tüzszerből.**
1 utánzott **női borostyánkő-ékszer,** áll egy elegánsfegű 4 db alakú brocheból, 1 pár hozzátartó **fülbevalóból** (boutons), egy **keresztecskéből újarany diszitéssel,** 1 pár csinos **kézelőgombból** hozzátartó kis **gombocskákkal** elegáns dobozban.
2 **indiai virágöblöny** zománcz-diszitéssel és vizfestéssel.
1 tömör kristály **czukorszelencze,** **müvészileg bemetszett** diszitéssel.
1 finom **czukortfogó,** chinaezüst, metszve.
4 igen szép **acélmetszés** (tájkép, genrekép sat.) 22 cm. magas, 28 cm. széles.
1 igen elegáns **női kézitáska** aranybronz diszités és szab. zárakattal.
6 **evőkanál,** cs. kir. szab.
1 finomúl metszett **sörös pohár,** kedvelt alakú britanni-ezüstös fedlellel.
1 finom **étszerkosár** zománczos fémsodronyból alpaka foglalással.
1 **övesatoló** (ujdonság), teljesen fölöslegessé teszi az **alkalmatlan** nadrágtartót és szijat.
6 valódi átlátszó **glycerin-szappan** elegánsdobozban.
1 **Ocarina,** uj olasz zenehangszer, kivánság szerint **férfiak,** vagy **nők** számára, **nyomtatott** iskolával, melyen **20 percz** után **mindenki** a legszebb darabokat eljátszhatja.

Mindezen felsorolt czikkek ára összesen csak **5 frt 60 kr.** s ezen kivül **mindenki** minden további ráfizetés nélkül tehát

(297) **ingyen** (1—6)

Kap egy igazán pompás kristály liqueur-készüléket
6 személyre,
kristály tálczával és palaczkkal, az egész müvészileg bemetszett virágokkal és arabeskekkel diszitve.

E készülék, a szó teljes értelmében egy **diszajándék,** már magában **magas értéket képvisel.**

Czím: Waarenausverkauf in Wien, Stadt, Giselastrasse 1.

NB. Ezen igtatvány olvasói saját érdekükben keretnek, hogy megrendeléseiket minél előbb küldjék be, mert az **alkalmi árulás csak igen rövid ideig** tart.

1877 junius 1. a sorozatban kihúzott

császári királyi osztrák

(275) (15—30)

1839-ki államsorsjegyek,

melyekre az **1877-ki september 1-én** leendő húzáson nyereményeknek kell esniök.

1 egész 1839-ki állam-sorsjegy	950 ft.	**1 egész, a legkisebb nyereményt kizárva**	475 ft.
1 Ötöd „ „ „	180 ft.	**1 Ötöd** „	95 ft.
Ez utóbbinak fele	95 ft.	**Ez utóbbinak fele**	50 ft.
1 negyede	50 ft.	**1 negyede**	25 ft.
1 tizede	20 ft.	**1 tizede**	12 ft.
1 húszada	10 ft.	**1 húszada**	6 ft.

Nyeremény húzás september 1-én, összesen **nyolcz millió forintot** meghaladó nyereménynyel.

Főnyeremény **280,000 forint!**

Egyes **szerencserészvények** még be nem zárt sorsjegy- csoportokból 8—17 kihúzott sorozattal 10 és 20 forint havi részletfizetés mellett, melyeknek **legkisebb nyereménye** is be fog számittatni; ezekre nézve programmal **ingyen** és **bérmentesen** szolgálunk. Miután ily sorsjegyek **fölemelt ár** mellett is alig kaphatók, **további áremelkedésök** biztos kilátásban van, azért azok gyors megszerzését tanácsoljuk.

Nyitrai és társa, Bécs, Kärtnerstrasse 16, vas-ház.

Kolozsvártt kaphatók Stein Jánosnál.

A Diána-fürdői intézetben

minden időtájban igénybe vehetők, a legkényelmesebben ellátott

porczellán és rézkádos melegfürdők,

ez utóbbiak nagyobb kényelem végett, főképpen gyengélkedőknek és betegeknek, azonnal házhoz is vitetnek.

Ugyszintén a jó hatásu **gőzfürdő** számtalan bántalmakban, különféle kitünő meleg és hideg zuhanyokkal, naponta a legillendőbb árban élvezhető. A hazamenetelre egy kocsi általi szállításról is van gondoskodva. (78) (12—*)

A mit is ezennel tisztelettel a t. cz. közönségnek számos részvétel végett, tekintve a tetemes kiállitási költségeket, tudomására juttatni kötelességének tartja

Kolozsvárt, 1877. **A Diána-fürdő igazgatósága.**

Az előpataki hajtó pezsgő-porok

magukban foglalják a hires előpataki gyógyforrások oldó vegy alkatrészeit.

Kitünő hatása van e poroknak a gyomorhurutban, csömörben, étvágytalanságban, gyomorpuffadásban, emésztési gyengeségben, mellégésben, máj- és lépdaganatban, epedugulás, sürüség és epekövek ellen, sárgaságban, sérvésben, szélkórban, vizkórban, aranyérben, a vese húgyhólyag- és húgycső hurutjaiban, vese- és húgykövek képződése ellen, az anyaméh idült takarjaban, fehérfolyásban, szédülésben, fő- és mellhezi vértorlódásban.

E porok hatása tetemesen felülmulja a költséges **Karlsbadi só- és Seidlicz-porok hatását.** (256) (6—12)

ÁRA egy 12 adagot tartalmazó skatulának használati utasitással 80 kr.

Főraktár Brassóban: Száva Gerő gyógyszerésznél.

Azon urak, kik e porokból valamely községben raktárat kivánnak tartani 12 skatula meg rendelésénél 30% kedvezményben részesittetnek.

ELADÓ HÁZ

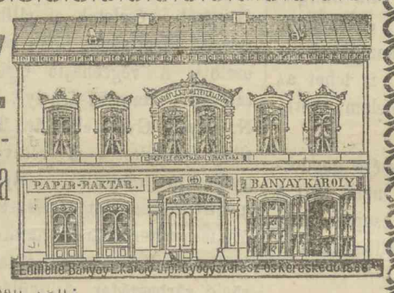

Kolozsvárt a legkedveltebb utczában, a belmonostor-utcza napsorán levő 24. számu

emeletes uj ház,

melyben van:

1 Bolt, négy légszesz-világitásra alkalmazott berendezéssel.
19 Lakszoba, jó és csinos fütő kemenczékkel.
6 Konyha, mindenikben alkalmas főző kemencze.
3 Élés-kamara, jó zárakkal.
1 Mosó-ház katlannal, nagy rézüsttel és gőzfogó szekrénnyel.
6 Fatartó kamara jó zárral.
5 Különözött szükségszék.
1 Magazin csigásbuzóval.
2 Kis kert filegóriával.
2 Grádics-ház, az elsőben kőlépcső és járda, vasrácsozattal.
1 Jó vizü szivattyus kut, rézcsövü vizvezetékkel.
2 sor pincze, osztályozva.

A főépület pléhvel van fedve, a szárnyépületek cseréppel. Ezen jó állapotban lévő szép és jövedelmes házas telek eladása és kedvező részletfizetések feltételei iránt egyezkedni lehet egyenesen

BÁNYAY L. KÁROLY
tulajdonossal Kolozsvárt.

A fentebbi hirdetményre vonatkozólag, ezennel van szerencsém üzletbarátimat és a nagyérdemü közönséget értesiteni, hogy ha ezen kolozsvári házamat eladom, — az itten 27 év alatt becsülettel folytatott kereskedésemet, szándékom szülővárosomba Deésre áthelyezni, (hol 86 éves atyámnak segithessek, — s az ottan levő házaimat és birtokaimat is felügyelhessem) mely szerént üzletczikkeimmel, — s a Londoni, Párisi- és Bécsi világkiállitásokon kitüntetett Gyógyszeres Illatszer gyártmányaimmal onnan is hasonló pontossággal szolgálhatok

(228) (2—*) **BÁNYAY L. KÁROLY.**

Határozott óvás hamisitás ellen!

27 éven át kipróbálva!

Dr. POPP J. G.

cs. kir. udvari fogorvos (Bécsben, Bognergasse 2.)

Anatherin-präparatumai.

Üres fogak kitöltésére

nincs hatályosabb és jobb szer, mint **fogónja,** melyet mindenki könnyen és fájdalom nélkül bele helyezhet odvas fogaiba mely aztán a fogrészekkel és foghussal teljesen egyesül, s a fogakat a további elromlástól óvja s a fájdalmat csillapitja.

Anatherin-szájvíz

üvegben 1 frt 40 kr. és 1 frt.— és 50 kr. a legkitünőbb szer, csúzos fogfájdalmakban, gyulladásoknál, a foghus daganatai- és sebeinél; fölolvasztja a létező fogkövet és megakadályozza annak uj képződését; az ingó fogakat a foghus erősitése által szilárditja; s midőn a fogakat és foghust minden ártalmas anyagtól megtisztitja, a szájnak kellemes frisseséget kölcsönöz és már rövid használat után eltávolitja a kellemetlen szagot.

Anatherin-fogpasta.

Ezen készitmény a lehelet frisseségét és tisztaságát fentartja, azonkivül a fogaknak hófehérséget kölcsönöz, azok romlását megakadályozza és a foghust erősbiti. Ára 1 ft 22 kr.

Dr. Popp J. G. növény-fogpora.

A fogakat oly szépen tisztitja, hogy annak naponkénti használata által nemcsak a közönséges fogkő eltávolittatik, hanem a fogak zománcza is mindinkább tökéletesbül. Egy doboz ára 63 kr. o. é. t. (46) (4—6)

Popp aromatikus fogpasztája.

Sok év óta a legbiztosabb **óvószernek** fogfájás ellen és a legkitünőbb szernek van elismerve a **szájüreg** és a **fogak** ápolására és fentartására. Egy darab ára 35 kr.

Figyelmeztetés!

Előforduló hamisitások következtében bátor vagyok a t. cz. közönséget figyelmeztetni hogy minden palaczk az óvásjegyen kivül még egy czimmel: (**Hygea és Anatherin präparatumai**) ellátva van, mely egy tisztán átlátható viznyomáson az **állami sast és a czimet** mutatja.

Kapható: **Kolozsvártt: Wolff, dr. Hintz, dr. Engel, Valentini és Széky gyógyszerészeknél és Csapó S. kereskedésében.** B.-Hunyadon: Holczer, gyógysz. Tordán: Wolff, gyógysz. Déván: Lengyelnél. Medgyesen: Folbert, Breckner C. gyógysz. Nagy-Enyeden: Oberth J. gyógysz. M.-Vásárhelyt: Fogarasi D. és Bucher M. Tekében: Wagner, gyógysz. Gy.-Fehérvárt: Mihelyes, gyógysz., Fröhlich, gyógysz. Szászvároson: Fuhrmann, gyógysz., Reckert C. gyógyszerésznél Deésen: Róth, gyógysz. Nagy-Károlyban: Fülcky C., gyógysz. Nagy-Szebenben: Werner, Stengel J., Thalmayer Fr., Reisenberger Fr. Bethlenben: Bernádi, gyógysz. Zilahon: Weiss gyógysz. Sz.-Somlyón: R. Társa és Ignácz. Böszörményben: Lányai J. gyógysz. Nagy-Bányán: Papp gyógysz. N.-Károlyban: Jellinek, gyógysz. Szinyér-Váralyán: Gerber, gyógysz. Szebenben: Müller, gyógysz Brassóban: Fabik és Jekellius, gyógyszerészek. Segesvárt: Fr. Teutsch J. B., Misselbacher. Besztorczén: Fleischer., Tergovits Ed., Textoris G. M. N.-Almáson; Bech M. Gr.-Szent-Miklóson: Mikó M. Sz.-Udvarhelyt: Beczási Em. Földvárt: Temmer E. Balázsfalván: C. Schiessel gyógyszerész.

MOLL Seidlitz-pora.

(8) (31—52)

Csak akkor valodi, ha minden doboz czimlapján a sas és az én sokszorositott czégem van lenyomva.

Büntető birósági itéletek ismételten constatálták czégem és védjegyem meghamisittatását, azért óva intem a közönséget az ilyen hamisitványok vásárlása ellen, minthogy azok csak ámitásra vannak számitva.

Egy lepecsételt eredeti doboz ára 1 frt. o. é.

Valódi minőségben kapható az x szel jelölt czégeknél.

Franczia borszesz sóval.

A legmegbizhatóbb önsegélyző szere a szenvedő emberiségnek minden belső és külső gyulladásnál a legtöbb betegség ellen, mindennemü sebesülések, fej-, fül- és fogfájás, régi sérvek és nyilt sebek, rákfekélyek, üszök, szemgyuladás, mindennemü ténulás és sérülés stb. stb. ellen.

Üvegekben használati utasitással együtt 30 kr. o. é.

Valódi minőségben a †-tel jelölt czégeknél.

Dorsch-halmaj-zsirolaj

Krohn M. és társától Bergenben (Norvégiában.)

Ezen halmáj-zsirolaj valamennyi, a kereskedelemben előforduló faj között az egyedüli, mely orvosi czélokra használható.

Ára egy üvegnek használati utasitással együtt 1 frt. o. é.

Valódi minőségben a *-gal jelölt czégeknél.

Raktárak. **Kolozsvárt:** (x†*) **Valentini Ad.** gyógyszerész. (x*) **Wolff Ján.** gyógysz. (x*) **Dr. Hintz György,** gyógysz. (x*) **Széki** Miklós, gyógysz. **Beszterczén.** (x) Lang Károly, gyógysz. **Déésen.** (x†*) Krémer Samu **Déván.** (x) Lengyel György gyógysz. **Diósszent-Mártonban.** (x) Fischer Ede, gyógysz. **Szebenben.** (x*) Müller K gyógysz. (x*) Thalmayer F. (x*) Reissenberger A. F. **Szászsebesen.** (x) Reinhardt J. C. **Szerdahelytt.** (x) Schimert F. gyógyszerész. **Zalatna.** (x) Mihelyes S. gyógyszerész urnál. **Segesvárt.** (x) Teutsch J. B. urnál. **Brassóba.** (x†*) Fabik Ede gyógyszerész urnál.

Pagliano-szörp,

egyenesen Florenczből hozatva, vértisztító hatása miatt általánosan ismeretes, 1 üveg ára 1 frt.— 1 ládát 12 üveggel 10 frtnak postautalvány általi beküldése mellett, bérmentesen küld meg.

MOLL A., cs. k udvari szállitó Bécsben, Tuchlauben 9 sz.

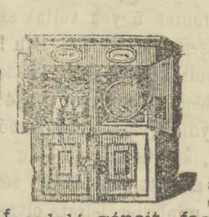

Mérnök
Bollinger Ferencz
hordozható jégpinczék gyára
Bécsben,
ajánlja elismert legjobb szerkezetü és kitüntetett
hűtő-készülékeit
sör, viz, tej, vaj, nyers hús hűtésére; **ételhúsitóket** háztartások számára, **fagylaló gépeit, fagylalt tartóit;** teljes **italmérési szerelvényeit, pezsgő csapjait** a legújabb szerkezet szerint.
Képes árjegyzékekkel ingyen szolgál.
Megrendelések a tőgyári telephez
Bécs, Wieden, Heumühlgasse 2 sz. a. intézendők.
(107) (19—20)

(80—*)

Gummi és halhólyagból készült

(28)

óvszereket (**Cottons**) utánvétellel titoktartás igérete mellett, ducsetjét 2 frtól 6 frtig, küld **J. N. Schmeidler** gummi gyáros **Bécsben,** VII. **Bezirk Siftigasse Nr. 19.**

Csodálatosnak a természeti erők

ha azokat helyesen felhasználjuk.

Bojtorjángyökér-esszenczia,

a legrégibb idők óta legjobb szer **mindennemű hajzásra nézve,** az általam eszközött összpontositása óta a benne levő hajtermelő anyagoknak, feltünést okozó csodaszerré lőn, úgy hogy még 15 éves fiatal férfiak is **nehány nap alatt buja szakállt nyertek. Ennek bizonyitéka,** hogy felszólittattam, azon helyekre nézve, a hol a haj, vagy szőr kellemetlen, elővigyázatot ajánlani, mert a bekent helyeken, ha még soha sem is mutatkozott rajtok haj, vagy több éves kopaczság után, hatása biztos és meglepő gyors. Hajhullás ellen rögtön hat, még a „Wiener Medizinische Zeitung" is úgy nyilatkozik felőle, hogy a bojtorjángyökér-esszenczia legjobb minőségben csupán a termelőnél **Winkelmayer J.-nél** kapható.

Egy kis palaczk ára több nyelven levő használati utasitással 90 kr., postán küldéssel a göngyért 10 krral több.

Továbbá ugyanott mindenféle bojtorjángyökér készitmény valódi minőségben kapható: u. m. **bojtorjángyökér-kenőcs** és bojtorjángyökér-olaj, szép hajzás fenntartására, valamint a hajnak szép tény és jóllálás kölcsönzésére. 1 tégely hajkenőcs ára 50 kr., 1 üveg olaj ára 40 kr. **Bojtorjángyökér-viaszkenőcs,** 1 darab 30 kr. **Bojtorjángyökér-brillantin** a szakáll ápolására, s annak tagyan és ruganyosan tartására valamint szép alak eszközlésére, 1 tégely 40 kr. **Bojtorjángyökér-pödrő,** a bajusz felpödrésére, 1 tégely 20 kr. **Athénei-viz** (Eau-Athenienne), legjobb és legbiztosabb szer az alkalmatlan hajkorpa kiirtására, 1 üveg ára 50 kr. **Purgin,** tiszta növényi szer, szürkült haj, vagy szakáll eredeti szinének visszaadására, minden ásványos vegyiték nélkül, tehát teljesen ártalmatlan, sem a körmöt, sem a bőrt nem fogja meg, s igen egyszerüen használható. 1 üveg ára 1 frt.— Szállitásoknál csupán legalább 1 frtnyi (göngygyel együtt) megrendelésre lehet szolgálni.— Használati útasitás különféle nyelven minden czikkhez mellékelve van.

Központi szállitó-telep,
(281) hova minden irásbeli megrendelés intézendő, (3—5)

Winkelmeyer J.

Bécs, VI. Gumpendorferstrasse 159 és Stumpergasse 13.
Fióktelep: Hauptner H. fodrásznál **Bécsben,** Schottenring; a Gonzagagasse szegletén, **Pesten: Török H. J.-nél,** királyutcza 7. sz. alatt. **Kolozsvártt: Széky Miklós** gyógyszertárában Széchényi tér.

Jegyzés. Valamint minden jeles gyártmány, úgy ennek is megkisértik a hamisitását, kéretik tehát vásárlás alkalmával határozottan **Winkelmayer valódi bojtorjángyökér-készitményeit** követelni.

---

(298) (1—1)

Csapó Sándor

NAGY BAZÁRJÁBÓL

Tisztelettel van szerencsém a n. érd. közönséggel tudatni, hogy jutányosabb árak elérhetése tekintetéből a **fegyvertöltényeket** már régebben nagy mennyiségben hozattam meg; azonban időközben **az árak csökkenvén,** e töltényeket mostantól kezdve **az alább látható leszallitott árban fogom számitni,** s bátor vagyok arra a n. érd. közönség becses figyelmét felhivni.

Árjegyzék:

100 darab	Lefaucheux fegyver töltény első minőségü (zöld)	12 / 2.40.	14 / 2.10.	16 / 1.80.	callber
100 „	Lancaster fegyver első minőségü (zöld) . . .	12 / 2,80.	14 / 2.50.	16 / 2,10.	„
100 „	Lefaucheux revolver	7 / 1,40.	9 / 1.80.	12 / 2,40.	„
100 „	Lancaster revolver	7 / 3.80.	9 / 4.50.	12 / 5.50.	„

---

(55) (17—33)

Tűzifa-raktár Kolozsvártt,

a Csontlisztgyárnál	és ezzel szembe a Vasutnál	
4 köbméter tűzifa	.	12 frt. — kr. a házhoz szállitva
2 köbméter tűzifa	.	6 frt. 50 kr. a házhoz szállitva
egy régi öl tűzifa	.	10 frt. — kr. a házhoz szállitva
egy régi öl felapritott	.	12 frt. 50 kr. a házhoz szállitva
egy egész vasuti kocsi	.	60 frt. — kr. ott helyt.

A valódi jó mértékről, az ölek törött rakásáról és a fa jóságáról

a tisztelt vevő a raktári helyiségben mindig meggyőződést szerezhet.

Rendelmények elfogadtatnak ott helyt a raktárban, továbbá VEISZ JÓZSEF üzletében, valamint lakásomon, fapiaczsor 2-dik szám.

Tisztelettel:

Szentjánosi Ferencz.

Nyomatott Stein János m. k. egyetemi nyomdájánál az ev. ref. tanoda betűivel Kolozsvártt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.